

Metsähallitus, Rannikon luontopalvelut

Asko Ijäs, erikoissuunnittelija

Varsinais-Suomen ELY -keskus, Luonnonsuojeluyksikkö

Marja Vieno, ylitarkastaja

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

**Asia: Kakkerinsuon osaennallistamissuunnitelma ja toimenpidelupahakemus
vuodelle 2024.**

Eurajoki – Eura

Toimenpidesuunnitelma

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys suunnittelee kuudennen käsipatoparin rakentamista Metsähallituksen omistamalle Kakkerinsuon Natura-alueelle. Kohdealue sijaitsee Eurajoen kunnan aluella, suon pohjoisreunassa, Peräjärven alueen pohjoispuolella.

Sijainti: N=6802139.367, E=225226.691 (ETRS-TM35FIN)

Vesiensuojeluyhdistyksen suunnitelmana on täydentää ennallistamista samassa avo-ojassa kuin vuonna 2023. Tarkoituksena on rakentaa ojaan kaksi uutta käsipatoa. Niiden keskinäinen etäisyys toisistaan on n. 20 m (karttaliite; kohteet 1 ja 2).

Patomuurien pystyputt juntataan mahdollisimman syvälle turpeeseen syvävirtausten estämiseksi. Padon rakentamisessa on tarkoitus käyttää materiaalina rankapuita (arvioitu tarve 4 – 6 runkoa) sekä rahkaturvetta. Turpeen arvioitu tarve on maksimissaan kaksi kuutiometriä. Rankapuut pyritään ottamaan padotettavan ojan penkalta tai sen läheisyydestä. Turvetta otetaan mahdollisuuksien mukaan ojan penkalta. Suokasvillisuuden vahingoittumista pyritään välttämään. Veteen liettyneen humuksen kulkeutumisen estämiseksi käytetään patomuureissa lisäksi suodatinkangasta. Yhdistys hankkii tarvittavan määrän kangasta (n. 2 m²).

Toimenpiteellä tavoiteltavat ympäristövaikutukset

A) Suon luonnonmukainen vesitalous paranee. Suon kyky pidättää vettä kasvaa ja suon reunaosien suoekosysteemi palautuu lähemmäksi alkuperäistä. Suo ennallistuu.

B) Suon reuna-alueiden turpeenmuodostuksen tehostuessa, on sillä myös ilmastollisia vaikutuksia. Patojen vaikutusalueella ilmassa olevan CO₂ -kaasun sitoutuminen suokasveihin ja myöhemmin varastoituminen turpeeseen lisääntyy. Lisäksi patojen rakentamisessa käytetty puumassa toimii pitkäaikaisena hiilen varastona. Suon ennallistuessa myös metaanin vapautuminen ilmaan vähenee. Näin padot vaikuttavat pienimuotoisesti myös ilmastomuutosta hillitsevästi.

C) Toimenpiteen kohteena oleva avoin suo-oja jatkuu rauhoitusalueen ulkopuolella metsä- ja pelto-ojana. Se laskee Eurajokeen n. 2,5 km päästä suunnitelluista käsipadoista. Alueen suolta tulevista ja

jokeen laskevista ojista on mitattu erittäin alhaisia pH -lukuja (luokkaa pH 5 - 4). Käsipadot vähentävät suolta jokeen virtaavan happaman veden kuormitusta. Kohdealue sijaitsee happamilla sulfaattimailla GTK:

http://www.gtk.fi/tietopalvelut/palvelukuvaukset/happamat_sulfaattimaat.html).

Yksittäisellä käsipadollakin voidaan katsoa olevan positiivinen vaikutus Eurajoen veden happamuustason säilymisessä vesiekosysteemille sopivana. Nyt lupahakemuksen alaisena olevat padot olisivat jo kuudennet Vesiensuojeluyhdistyksen suolle rakentamat patoparit. Niiden vaikutus pidättää hapanta vettä, humusaineita ja niihin sitoutuneita metalleja voivat omalta osaltaan vähentää Eurajoessa riskiä happamuuspiikkien syntyyn. Tämä taas vähentää joen alajuoksun kalakuolemariskiä ja edesauttaa kalojen, erityisesti vaelluskalojen kudun onnistumista.

D) Kirjallisuustietojen perusteella suodatinkankaalla varustettu käsipato pidättää tehokkaasti kiintoaineiden pääsyä vesistöön. Myös tällä on positiivinen vaikutus Eurajoen vesiekosysteemiin. Kiintoaineiden tiedetään liettävän kalojen kutupaikkoja ja pohjaeläinten elinalueita. Myös koskialueiden kutupaikat liettyvät alivirtaama-aikoina. Kutupaikkojen liettyminen haittaa merkittävästi erityisesti vaelluskalojen lisääntymistä. Käsipadot vähentävät omalta osaltaan liettymisongelmaa.

Kiintoaineiden sedimentoitua joen pohjaan, muuttaa se myös pohjan kasvualustaa. Tästä hyötyvät useat vesikasvit. Tämä edelleen omalta osaltaan voimistaa vesien rehevöitymistä ja umpeenkasvua. Käsipatojen kyky pidättää kiintoaineiden pääsyä vesistöön, hidastaa siis myös Eurajoen rehevöitymistä ja umpeenkasvua.

E) Patojen vaikutuksesta veden virtaus hidastuu ja merkittävä osa vedestä varastoituu suohon. Tämä lisää vesien hallittavuutta ja hydrologista vakautta. Sadekausina tulvat ja virtaushuiput sekä niiden aikaan saama vesistökuormitus vähentyvät.

Natura tarveharkinta

Patojen rakentamisella ei ole negatiivisia vaikutuksia Natura-alueeseen.

Vettymishaittariski

Padon vaikutusalueella olevilla yksityismailla ei ole vettymisriskiä, eikä niihin kohdistu suunnitellusta padosta muutakaan negatiivista vaikutusta. Yhdistys arvioi, että padoilla voi sen sijaan olla positiivista vaikutusta alueen metsä- ja peltomaiden kasvuolosuhteisiin.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys hakee toimenpidelupaa edellä esitetylle Kakkerinsuon osaennallistamissuunnitelmalle.

Liitteet: Ennallistamiskohteen kartta.

Tiedoksi: Marko Alakruuvi, Luonnonsuojelun asiantuntija, Metsähallitus

Eurassa 7.10.2024.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n puolesta:

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

Jari Sepponen
varapuheenjohtaja

Yhteyshenkilö:

Seppo Varjonen
Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry
puheenjohtaja
sevarjo@saunalahti.fi
p. 050 5607357
www.evsy.ry